

door Nicolaas van Reenen, de zoon van de hertrouwde weduwe van Potter, lezen wij: „Dat hij zijn moeder dikwijls had hooren zeggen, dat zij haar man nooit ledig heeft gezien; dat hij zelfs, wanneer hij een uur voor haar over had om een wandeling te doen naar buiten, altijd een tafelboekje in zijn zak bij zich droeg, om als hij iets zag, dat geestig was en in zijn kraam konde dienen straks dat voorwerp af te schetsen.”

Geen enkel détail ontsnapte aan zijn intens scherpzoekend oog, maar hij wist ook niet wat het beteekent om détails op te offeren aan het geheele effect; misschien had hij dit verkregen bij langer leven, als hij meer den invloed van de hem zoo tegenovergestelde kunst van Rembrandt en Ruysdael ondergaan had.

Want met al zijn volharding, met al zijn objectieve studeeren, begreep hij niets van het eigenlijk schoone van een goed gecomposeerd schilderij: het één zijn van koeien en omgeving, het trillen van het licht om en over alles, het weke drassige van de vette aarde, waar de pooten der zware koeien inzakken, eindelijk den invloed van elk voorwerp op een ander voorwerp.

Zijn lucht is een mooi geschilderde coulisse, maar die geen de minste invloed verraadt op de kleuren der figuren op den voorgrond en even weinig gevoeld als de omgeving van den grooten stier.

Wat ons de eenheid, de gevoeligheid van een heerlijk zonnig landschap van Willem Maris doet genieten, daartoe ontbrak Potter grootscheit van gedachte en van opvatting.

En wat een bewijs te meer is van het betrekkelijke der waarheid: ieder aandachtig beschouwer of beter ieder die geheel passief voor een mooi van leven tintelend schilderij van Willem Maris of van een mooie nauwkeurige Paulus Potter staat, zal van beide kunstwerken

